

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 278/2010-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. augusta 2010 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Z., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. F. N., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17 CoE/96/2009 z 29. septembra 2009 v spojení s uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 8 Er/134/2008 z 20. mája 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Z., s. r. o., o d m i e t a . =

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. januára 2010 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Z., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou

namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 17 CoE/96/2009 z 29. septembra 2009 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“) v spojení s uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 Er/134/2008 z 20. mája 2009 (ďalej aj „prvostupňové rozhodnutie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že «P., B... (ďalej len „DZP“) dňa 02. 04. 2001 vydala v zmysle ustanovení zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení V. a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v príslušnom znení (ďalej len „ZoZP“) Platobný výmer č. 3281/2000 a Platobný výmer č. 3282/2000 (ďalej len „Platobné výmery“), ktorými uložila platiteľovi A., s. r. o., Tisovec... (ďalej len „Povinný“) zaplatiť dlžné poistné a poplatok z omeškania z dlžnej sumy poistného, a to všetko do 8 dní od právoplatnosti Platobných výmerov.

Podľa doložiek právoplatnosti a vykonateľnosti vyznačených na Platobných výmeroch Platobné výmery nadobudli právoplatnosť dňa 20. 04. 2006 a vykonateľnosť dňa 02. 05. 2006.

Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 07. 07. 2005 DZP postúpila súbor pohľadávok, ktorých súčasťou bola aj pohľadávka predpísaná Platobným výmerom Povinnému, spolu s príslušenstvom a všetkými právami s nimi spojenými na Sťažovateľa.

Nakoľko sa Sťažovateľ Návrhom na vykonanie exekúcie domáhal vykonania exekúcie proti Povinnému na základe exekučných titulov – Platobných výmerov, súdny exekútor doručil OS RS žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

OS RS Uznesením sp. zn. 8 Er/134/2008-39 zo dňa 20. 05. 2009 vyhovel námietkam Povinného proti exekúcii. V odôvodnení Uznesenia OS RS uviedol, že nemá za preukázané, že k vyznačeniu právoplatnosti a vykonateľnosti došlo v súlade so zákonom.

Sťažovateľ podal proti Uzneseniu OS RS Odvolanie, ktorým sa domáhal zmeny predmetného Uznesenia OS RS takým spôsobom, že námietky Povinného proti exekúcii budú zamietnuté.

V Odvolaní Sťažovateľ argumentoval inter alia skutočnosťou, že Platobné výmery ako aj samotné doložky právoplatnosti a vykonateľnosti na nich vyznačené majú charakter verejnej listiny. Ďalej poukázal na materiálnu právoplatnosť rozhodnutí – Platobných výmerov. Svoju vyššie uvedenú argumentáciu pritom podložil aj odkazom na konštantnú judikatúru (napr. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 147/2002 zo dňa 10. 06. 2003).

KS BB Uznesením sp. zn. 17 CoE/96/2009-62 zo dňa 26. 09. 2009 potvrdil v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) (v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého Uznesenia).»

Sťažovateľka považuje uznesenie krajského súdu sp. zn. 17 CoE/96/2009 z 29. septembra 2009, ako aj uznesenie okresného súdu sp. zn. 8 Er/134/2008 z 20. mája 2009 za arbitrárne vyslovujúc názor, že oba sudy dospeli k právnym záverom bez toho, aby sa náležite vysporiadali so skutočnosťami, zohľadnenie ktorých je nevyhnutné pre právne posúdenie veci, a rozhodli na základe nepodloženej právnej konštrukcie, ktorú navyše nedostatočne odôvodnili.

Sťažovateľka nespochybňuje oprávnenie exekučného súdu skúmať skutočnosť, či sú podmienky formálnej vykonateľnosti exekučného titulu splnené, a zároveň sa stotožňuje s názorom okresného súdu, pokiaľ ide o povinnosť oprávneného preukazovať nadobudnutie právoplatnosti a vykonateľnosti exekučného titulu v exekučnom konaní. Je však presvedčená, že si túto povinnosť splnila, a to tým, že v predmetnom exekučnom konaní predložila exekučné tituly s vyznačenými doložkami právoplatnosti a vykonateľnosti. Oba sudy však podľa sťažovateľky pochybili, ak nezobrali do úvahy údaje vyznačené na doložkách právoplatnosti a vykonateľnosti na platobných výmeroch a postupovali tak, ako keby vyznačovanie doložiek právoplatnosti a vykonateľnosti nemalo žiadne právne dôsledky. Za takéhoto stavu by vlastne k vyznačovaniu doložiek právoplatnosti

a vykonateľnosti nemuselo v praxi dochádzať vzhľadom na ich irelevantnosť. Účelom vyznačovania týchto doložiek je podľa sťažovateľky práve posilnenie procesného postavenia oprávneného v exekučnom konaní a v prípade neexistencie tohto inštitútu by musel oprávnený v každom konaní preukazovať formálnu vykonateľnosť exekučného titulu, čo by však pre neho bolo obtiažné, „*nakol'ko formálna vykonateľnosť exekučného titulu je funkciou legálneho a spravodlivého postupu orgánu s rozhodovacou právomocou, ktorý exekučný titul vydal, a oprávnený ako účastník konania nemá na ňu takmer žiaden vplyv. Takéto rozsiahle dokazovanie v exekučnom konaní by malo zásadný vplyv tiež na procesnú ekonomiu a rýchlosť exekučného konania, a v konečnom dôsledku by sa teda znížila vykonateľnosť práva.*“. V nadväznosti na to obhajuje sťažovateľka svoje tvrdenie, „*že doložka právoplatnosti a vykonateľnosti sama osebe má charakter verejnej listiny*“, odkazujúc v súvislosti s tým na § 134 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ako aj na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky [ďalej len „najvyšší súd“ (uznesenie sp. zn. 5 M Cdo 8/2008 zo 17. júna 2009)].

So záverom všeobecných súdov týkajúcim sa nedostatku právoplatnosti a vykonateľnosti platobných výmerov sťažovateľka nesúhlasí a poukazuje na to, že už v návrhu na vykonanie exekúcie požadovala jej vykonanie na základe právoplatných a vykonateľných exekučných titulov a takýmto spôsobom uniesla tzv. dôkazné bremeno. Zároveň predložila exekučnému súdu exekučné tituly, na ktorých sú príslušným správnym orgánom riadne vyznačené doložky právoplatnosti a vykonateľnosti, a teda predložila listinné dôkazy, konkrétne verejné listiny potvrdzujúce a preukazujúce jej skutkové tvrdenia. Označením a predložením listinných dôkazov došlo podľa sťažovateľky k „*preneseniu dôkazného bremena*“ v súvislosti s preukazovaním právoplatnosti a vykonateľnosti na povinného, ktorý ho však neuniesol, pretože v konaní neoznačil ani nepredložil dôkazy preukazujúce nepravdivosť vyznačených doložiek, a ani súdu sa nepodarilo zistiť, na základe akých podkladov došlo k vyznačeniu týchto doložiek.

Sťažovateľka z uvedeného vyvodzuje, „*že exekučný súd pri hodnotení dôkazov nepostupoval v zmysle zásad hodnotenia dôkazov vyjadrených v ustanoveniach § 132 a nasledujúcich OSP, keď inter alia ignoroval najmä znenie § 134 OSP*“.

Odvolávajúc sa na právnu teóriu civilného procesu k verejným listinám sťažovateľka ďalej uviedla, že „pri pravej verejnej listine možno vyvrátiť ich obsah a pravdivosť iba tak, že účastník, ktorý mieni poprieť pravdivosť takejto listiny,

- uvedie skutočnosti vyvracajúce pravdivosť verejnej listiny
- navrhne dôkazy, ktoré preukazujú tieto skutočnosti, a
- unesie dôkazné bremeno tak, ako sa v civilnom procese chápe.

Uvedené podmienky musia byť splnené kumulatívne.“.

Sťažovateľka vyjadrila názor, že v predmetnom konaní možno spochybníť splnenie už prvej z uvedených podmienok, a podľa nej sú právne závery vyslovené v napadnutom rozhodnutí krajského súdu nielen „v explicitnom rozpore s ustanoveniami OSP ustanovenie § 134 OSP), ale aj diametrálne odlišné od argumentácie obsiahnutej v citovaných Uzneseniach Najvyššieho súdu SR, bez toho, aby boli tieto rozdiely náležité odôvodnené“. Vo väzbe na to sťažovateľka upriamuje pozornosť na judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa predvídateľnosti súdnych rozhodnutí.

Sťažovateľka na základe uvedeného žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17 CoE/96/2009-62 zo dňa 29. 09. 2009 v spojení s Uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 8 Er/134/2008-39 zo dňa 20. 05. 2009 došlo k porušeniu vlastníckeho práva Sťažovateľa v zmysle ustanovenia článku 20 ods. 1 Ústavy SR, článku 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 1 ods. 1 Prvého dodatkového protokolu k Európskemu dohovoru o ľudských právach, a zároveň k porušeniu práva Sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle ustanovenia článku 46 ods. 1 Ústavy SR, článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach.

2. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoE/96/2009-62 zo dňa 29. 09. 2009 v spojení s Uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 8 Er/134/2008-39 zo dňa 20. 05. 2009 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva Sťažovateľovi náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia Sťažovateľa. Krajský súd v Banskej Bystrici a Okresný súd

Rimavská Sobota sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť trovy právneho zastúpenia Sťažovateľa.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Na rozhodnutie o tej časti podanej sťažnosti, ktorá smeruje proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 8 Er/134/2008 z 20. mája 2009, nie je daná právomoc ústavného súdu. Ako to vyplýva z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy,

keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné sudy. Proti uzneseniu okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným základným právam sťažovateľky mal krajský súd v odvolacom konaní.

Z uvedeného vyplýva, že námietka porušenia základných práv sťažovateľky v podobe odvolania smerujúca proti prvostupňovému rozhodnutiu bola predmetom rozhodovania krajského súdu. V rámci tejto procedúry krajský súd ako súd odvolací rozhodnutie súdu prvého stupňa preskúmal a svoj právny názor vyjadril v uznesení sp. zn. 17 CoE/96/2009 z 29. septembra 2009.

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmanie prvostupňového rozhodnutia preto, lebo jeho preskúmanie na základe podaného odvolania patrilo do právomoci krajského súdu. V súvislosti s namietaným porušením označených základných práv je z ústavného hľadiska pre ústavný súd podstatné a určujúce len preskúmanie uznesenia krajského súdu sp. zn. 17 CoE/96/2009 z 29. septembra 2009 (obdobne napr. m. m. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05). Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti prvostupňovému rozhodnutiu odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. Pokiaľ ide o tú časť sťažnosti, ktorá smeruje proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 17 CoE/96/2009 z 29. septembra 2009, ústavný súd najskôr pripomína svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné sudy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné sudy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu

zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

Ústavný súd považuje taktiež za potrebné zdôrazniť, že vo svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, ktoré spočíva okrem iného v interpretácii právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu, pričom pri riešení (rozhodovaní) konkrétnych prípadov sa nesmie opomínať, že prijaté riešenie (rozhodnutie) musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07). Favorizovanie formálnych požiadaviek vyplývajúcich z noriem bežného zákonodarstva (formálne poňatie právneho štátu) môže totiž v konkrétnych súdnych konaniach (alebo iných právom upravených konaniach pred orgánom verejnej moci) viesť k rozhodnutiam, ktoré budú v zjavnom rozpore s účelom a zmyslom príslušnej právnej úpravy a v konečnom dôsledku môžu v súdnych konaniach spôsobiť porušenie práva na spravodlivý proces, a to bez ohľadu na to, či dôjde k porušeniu tohto práva len vo vzťahu k jednému alebo vo vzťahu ku všetkým účastníkom súdneho konania. Tieto zásady musí mať na zreteli pri svojej rozhodovacej činnosti nielen ústavný súd, ale aj iné orgány verejnej moci.

Ústavný súd sa zaoberal ďalej tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Sťažovateľka pripojila k sťažnosti okrem iného aj uznesenie okresného súdu č. k. 8 Er/134/2008-39 z 20. mája 2009. Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého „odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok“. Keďže sa krajský súd v napadnutom uznesení „stotožnil s názorom prvostupňového súdu“, ústavný súd považuje za dôvodné citovať relevantné časti tohto rozhodnutia, v ktorých sa uvádza:

„Po preskúmaní včas podaných námietok povinného proti exekúcii a po oboznámení sa s ostatným spisovým materiálom dospel súd k záveru, že námietky povinného proti exekúcii sú dôvodné. Podľa ustanovenia § 58 ods. 1 zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní, ak tento zákon neustanovuje inak, na rozhodovanie vo veciach zdravotného poistenia sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní. Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia proti platobnému výmeru týkajúcemu sa poistného, prirážky k poistnému, poplatku z omeškania, pokút a poplatku za nesplnenie oznamovacej povinnosti možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia. Podľa ods. 4 cit. zák. ust. odvolania a námietky sa podávajú poisťovni prostredníctvom orgánu, ktorý o nich rozhodol v prvom stupni. Poisťovňa o nich rozhodne s konečnou platnosťou.

V danom prípade boli vydané dva platobné výmery zo strany P..., a to platobný výmer č. 3281/2000 zo dňa 02. 04. 2001 a platobný výmer č. 3282/2000 zo dňa 02. 04. 2001. Vo výmeroch bol povinný poučený, že proti týmto výmerom môže podať podľa § 58 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. odvolanie do 15 dní odo dňa ich doručenia

prostredníctvom P... Obidva platobné výmery sú opatrené doložkou právoplatnosti dňa 20. 04. 2006 a vykonateľnosti dňa 02. 05. 2006.

Povinnosti súdu v exekučnom konaní sú upravené okrem iného v ust. § 41 EP, z obsahu ktorého vyplýva, čo môže byť exekučným titulom v ust. § 44 ods. 2 EP, ktoré ukladá súdu preskúmať žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, preskúmať návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Vykonateľnosť exekučného titulu môže exekučný súd skúmať v každom štádiu konania nielen na námietky povinného proti exekúcii. Exekučný súd je oprávnený preskúmať vecnú správnosť exekučného titulu, teda posúdiť, či exekučný titul bol vydaný orgánom oprávneným na jeho vydanie, či je formálne aj materiálne vykonateľný a či sú oprávnení a povinní hmotnoprávne legitimovaní z exekučného titulu. V tomto rozsahu skúma exekučný súd exekučný titul pri rozhodovaní o žiadosti exekútora na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ale môže tak postupovať v rámci celého exekučného konania.

Súd poukazuje tiež na obsah zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, konkrétne na to, že v tomto zákone nie je konštituovaná fikcia doručenia, pretože vykonateľnosti exekučného titulu bránila skutočnosť, že právoplatnosť a vykonateľnosť vyznačená na exekučných tituloch po viac než piatich rokoch od ich vydania bola vyznačená bez akejkoľvek súvislosti s preverením, či skutočne je možné postupovať podľa § 52 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. a konštatovať, že platobné výmery sa stali právoplatnými a vykonateľnými. Nemožno ani konštatovať, že postúpením pohľadávok oprávnený nijakým spôsobom neovplyvnil vyznačenie právoplatnosti a vykonateľnosti, nakoľko zmluva o postúpení pohľadávok bola uzavretá v roku 2005, no právoplatnosť vyššie uvedených platobných výmerov bola vyznačená až v roku 2006.

Preto súd skonštatoval, že nemá za preukázané, že k vyznačeniu právoplatnosti a vykonateľnosti vyššie uvedených platobných výmerov došlo v súlade so zákonom, čo navyše len potvrdzuje viac než päťročný časový úsek medzi ich vydaním, vyznačenou právoplatnosťou a vykonateľnosťou, nakoľko k ich vydaniu došlo v roku 2001 no k ich správoplatneniu a vykonateľnosti až v roku 2006. Právoplatným a následne aj vykonateľným rozhodnutím je však len rozhodnutie, proti ktorému sa nemožno odvolať (§ 52 ods. 1 Správneho poriadku). Z uvedených dôvodov preto nie je preukázané, že vyššie

uvedené platobné výmery nadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť a exekúcia je z tohto dôvodu neprípustná, preto súd námietkam povinného vyhovel.“

V rámci ústavnej kontroly, ktorej bolo podrobené napadnuté uznesenie krajského súdu z hľadiska námietok nastolených sťažovateľkou, považoval ústavný za potrebné prednostne sa zaoberať zásadnou námietkou sťažovateľky, a to, či krajský súd v rámci rozhodovania o odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu, ktorým bolo vyhovené námietkam povinného proti exekúcii, mal právomoc posudzovať materiálnu vykonateľnosť exekučných titulov (t. j. platobných výmerov P... č. 3821/2000 a č. 3822/2000 z 2. apríla 2001) opatrených doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti. Keďže tieto exekučné tituly majú dôkaznú silu verejnej listiny podľa § 134 OSP, platí o nich, že pokiaľ nie je preukázaný opak, ich obsah sa považuje za správny (resp. pravdivý). Sťažovateľka pritom spochybňuje, že by bol povinný uviedol v konaní nejaké skutočnosti vyvracajúce obsah a pravdivosť týchto verejných listín (tvrdil len, že mu neboli doručené, čo ešte nemusí samo osebe vylúčiť možnosť nadobudnutia ich právoplatnosti), a zastáva názor, že ani neoznačil dôkazy preukazujúce ich údajnú nepravdivosť a že neunesol ani dôkazné bremeno v zmysle požiadaviek civilného procesu.

Z listinných dôkazov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, je zrejmé, že všeobecné súdy, hoci okresný súd pôvodne vydal poverenie na vykonanie exekúcie, následne v konaní o námietkach povinného proti exekúcii dospeli k záveru, že exekúciu nemožno vykonať pre jej neprípustnosť, keďže nemali za preukázané, že k vyznačeniu právoplatnosti a vykonateľnosti platobných výmerov (exekučných titulov) došlo v súlade so zákonom, a teda že exekučné tituly, na základe ktorých mala byť exekúcia vykonaná, nadobudli právoplatnosť a stali sa vykonateľnými. V konečnom dôsledku to z pohľadu sťažovateľky znamená, že všeobecné súdy mali odmietnuť poskytnúť ochranu jej základnému právu na súdnu ochranu v rámci exekučného konania.

Krajský súd v tejto súvislosti v podstatnom uviedol:

„Odvolací súd sa stotožňuje s názorom prvostupňového súdu, v rámci ktorého prvostupňový súd skúmal vykonateľnosť predmetných exekučných titulov, pretože

vykonateľnosť exekučného titulu môže exekučný súd skúmať v každom štádiu konania, nielen na námietky povinného proti exekúcii. Exekučný súd je oprávnený preskúmať vecnú správnosť exekučného titulu a posúdiť, či exekučný titul bol vydaný orgánom oprávneným na jeho vydanie, či je formálne aj materiálne vykonateľný a či sú oprávnení a povinní hmotno-právne legitimovaní z exekučného titulu. V tomto rozsahu skúma exekučný súd exekučný titul pri rozhodovaní o žiadosti exekútora na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ale môže tak postupovať v rámci celého exekučného konania. V prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky vykonateľnosti exekučného titulu, môže aj bez návrhu exekúciu zastaviť. V danom prípade prvostupňový súd vyhovel námietkam povinného proti exekúcii, v ktorých povinný tvrdil, že mu predmetné platobné výmery neboli doručené. Okresný súd nevychádzal bez ďalšieho len z tvrdenia povinného v tom, že mu platobné výmery neboli doručené ale vyzval JUDr. T. K., správcu konkurznej podstaty úpadcu P..., aby sa vyjadril k uvedeným platobným výmerom a preukázal, na akom základe a na základe akej právnej skutočnosti došlo k vyznačeniu ich právoplatnosti a vykonateľnosti. Správca konkurznej podstaty úpadcu P... v odpovedi na predmetnú výzvu zo dňa 21. 04. 2009 uviedol, že celú agendu odovzdal oprávnenému ako postupníkovi, preto nemá možnosť preukázať skutočnosti požadované súdom. Oprávnený na rovnakú výzvu okresného súdu reagoval v podaní zo dňa 06. 05. 2009 tak, že sa nijakým spôsobom nezúčastnil na správnom konaní, v ktorom boli predmetné platobné výmery vydané a právoplatnené, a že o tomto konaní nemá žiadne informácie. V odvolaní ešte poukázal na to, že nebol povinný predmetné doručky prevziať, nakoľko nebol účastníkom správneho konania. Pri kontrole svojej dokumentácie zistil, že nemá k dispozícii doručky, na základe ktorých došlo k vyznačeniu právoplatnosti a vykonateľnosti na exekučných tituloch.

Okresný súd sa nestotožňuje s názorom oprávneného, že súd je viazaný materiálnou právoplatnosťou platobných výmerou a nie je oprávnený ich v rámci exekučného konania posudzovať. Takýto právny záver nevyplýva ani z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 5 Cdo/147/2002 zo dňa 10. 06. 2003, na ktoré poukázal oprávnený vo svojom odvolaní, pretože v uvedenom rozhodnutí najvyšší súd na uvedenú správnosť exekučného titulu a materiálnu právoplatnosť exekučného titulu poukázal z hľadiska toho, že dôvodom na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú a jej zastavenie nemôže byť neskoršie rozhodnutie súdu, ktorým bolo inak rozhodnuté o otázke riešenej v konaní, výsledkom ktorého bol

exekučný titul, ako otázky predbežnej. Z uvedeného vyplýva, že tieto pojmy použil v úplne inom kontexte ako je skúmanie otázky, či vôbec exekučný titul nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť. Nesprávna je aj argumentácia oprávneného poukazujúca na ust. § 24 ods. 2 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, pretože doručovanie správnych rozhodnutí právnickým osobám upravuje ust. § 25 citovaného zákona v ods. 2, v ktorého sa uvádza, že ak nemožno doručiť písomnosť právnickej osobe na adresu, ktorú uviedla, alebo je známa, ani na adresu jej sídla uvedenú v obchodnom registri alebo v inom registri, v ktorom je zapísaná, a jej iná adresa nie je správnomu orgánu známa, písomnosť sa považuje po troch dňoch od vrátenia nedoručenej 17 CoE/96/2009 zásielky správnomu orgánu za doručeníu, a to aj vtedy, ak ten, kto je oprávnený konať za právnickú osobu, sa o tom nedozvie. V konaní nebolo preukázané splnenie podmienok vymedzených v ust. § 25 ods. 2 zák. č. 71/1996 Zb. a ani to, že by nebolo možné predmetné platobné výmery v zmysle ust. § 25 ods. 2 zák. č. 71/1967 Zb. povinnému doručiť.

Na základe uvedených skutočností odvolací súd konštatuje, že okresný súd postupoval správne, keď námietkam povinného z dôvodov uvedených v odôvodnení napadnutého uznesenia vyhovel, preto odvolací súd uznesenie okresného súdu ako vecne správne podľa ust. § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. potvrdil.“

Ústavný súd sa prikláňa k názoru všeobecných súdov, ktoré odmietli tvrdenie sťažovateľky o viazanosti materiálnou právoplatnosťou platobných výmerov, ktorá podľa nej vylučuje ich oprávnenie posudzovať tieto platobné výmery v rámci exekučného konania.

Ústavný súd naopak považuje za ústavne aprobovateľný názor okresného súdu, ktorý si osvojil aj krajský súd a podľa ktorého „*vykonateľnosť exekučného titulu môže exekučný súd skúmať v každom štádiu konania, nielen na námietky povinného proti exekúcii*“, ale aj ex officio, a to najmä ak nastanú pochybnosti o tom, či sa stal vykonateľným, predovšetkým či bol riadne doručení. V tejto súvislosti poukazuje ústavný súd aj na názor vyslovený vo veci inej sťažnosti sťažovateľky podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedenej pod sp. zn. III. ÚS 101/2010, v ktorom odkazuje na «*§ 58 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov*

(ďalej len „Exekučný poriadok“), z ktorého vyplýva, že exekúciu možno zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu. Pri prvej zákonnej možnosti medzi dôvody (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) patrí aj nevykonateľné rozhodnutie, ako aj rozhodnutie, na ktorom síce bola vyznačená vykonateľnosť, ale na základe výsledkov dokazovania súd dospeje k záveru, že doložka vykonateľnosti bola vyznačená omylom alebo nesprávne, čo má za následok to, že rozhodnutie v skutočnosti nie je vykonateľné. Všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex officio skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z týchto predpokladov je aj právoplatnosť a vykonateľnosť exekučného titulu. Bez jeho existencie nie je možné exekúciu vykonať. Ak teda krajský súd dospel k záveru, že nedoručenie exekučného titulu – platobného výmeru do vlastných rúk povinného je prekážkou pokračovania v exekučnom konaní podľa § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku, správne rozhodol, ak sa stotožnil so závermi okresného súdu a svojim rozhodnutím potvrdil rozhodnutie okresného súdu, ktorým sa vyhovel námitkam povinného v exekučnom konaní.».

Napokon relevantná právna teória (pozri Ševček/Ficová a kol.: Občiansky súdny poriadok, komentár. C. H. BECK, 2009, s. 350) uvádza, že „Od skúmania pravosti sa odlišuje skúmanie pravdivosti obsahu listiny (správnosť listiny). Zákon v ustanovení § 134 zakotvuje, že obsah listiny sa považuje za pravdivý, pokiaľ nie je dokázaný opak. Súd je oprávnený skúmať pri každej verejnej listine jej pravosť a pokiaľ sa vyskytnú pochybnosti, aj jej pravdivosť.“.

Vo väzbe na uvedené nepovažoval už ústavný súd za potrebné venovať sa ďalším argumentom sťažovateľky, napr. o „*prenesení dôkazného bremena*“ na povinného v súvislosti s preukazovaním právoplatnosti a vykonateľnosti exekučných titulov.

Sťažovateľka namietala aj arbitrárnosť a neudržateľnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu. Podľa názoru ústavného súdu však krajský súd sťažovateľke dostatočne ozrejmil okolnosti, ktoré boli podkladom na záver o neprípustnosti exekúcie, vykonal ústavne súladný výklad platných právnych predpisov, ktorý nie je svojvoľný a nepopiera zmysel interpretovaných a použitých právnych noriem a vysporiadal sa ústavne

akceptovateľným spôsobom aj s jej námietkami založenými na odvolávaní sa na konštantnú judikatúru (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo/147/2002 z 10. júna 2003) a v nadväznosti na to rozhodol o potvrdení prvostupňového rozhodnutia, ktorým bolo námietkam povinného proti exekúcii vyhovené.

Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu podľa názoru ústavného súdu jasným a zrozumiteľným spôsobom reaguje na všetky pre vec z hľadiska právneho i skutkového podstatné argumenty sťažovateľky obsiahnuté v jej odvolaní proti uzneseniu okresného súdu o vyhovení námietkam povinného. Takéto odôvodnenie považuje ústavný súd za dostatočné a ústavne konformné. Zo záverov krajského súdu týkajúcich sa posudzovanej právnej otázky nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Výklad dotknutých právnych noriem zodpovedá zároveň princípom rozumného usporiadania práv a povinností dotknutých subjektov. Závery krajského súdu, pokiaľ ide o existenciu dôvodov na vyhovenie námietkam povinného, nemožno preto považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

Pokiaľ ide o odvolávanie sa sťažovateľky na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 M Cdo 8/2008 zo 17. júna 2009 s tým, že v tejto veci iných účastníkov konania rozhodol najvyšší súd spôsobom, s ktorým sa sťažovateľka stotožnila, ústavný súd si je vedomý toho, že situácie, keď všeobecné súdy v iných konaniach obdobnú či zhodnú problematiku odlišne právne posúdia, nie je žiaduci. To však bez ďalšieho nemusí znamenať, že by každá takáto nezhoda musela mať za následok porušenie základného práva s ústavnoprávnym rozmerom a v každom prípade by to zakladalo nutnosť vyslovenia porušenia základného práva alebo slobody vedúce zároveň k zrušeniu namietaného rozhodnutia. K náprave tohto nežiaduceho stavu slúži predovšetkým zjednocovanie rozhodovacej praxe všeobecných súdov, čo zásadne nie je úlohou ústavného súdu, ale je to vecou odvolacích súdov, no najmä najvyššieho súdu (I. ÚS 199/07, I. ÚS 235/07). Úlohou ústavného súdu je prioritne posúdiť napadnuté rozhodnutie z pohľadu jeho ústavnej udržateľnosti, a týmto kritériám, ako už bolo uvedené, napadnuté rozhodnutie vyhovuje.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

S prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08, III. ÚS 386/09), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

3. Sťažovateľka v ďalšej časti sťažnosti namietala porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny („každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu...“) a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu („každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva“), ku ktorému malo dôjsť tým, že napriek jej legitímnemu očakávaniu pri splnení podmienok a predpokladov vymedzených Exekučným poriadkom nemala k dispozícii ten druh zákonnej ochrany jej vlastníckeho práva, ktorý jej zákon pri takomto prejave vôle poskytuje.

Ústavný súd podľa svojej stabilizovanej judikatúry (napr. II. ÚS 78/05) zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv

a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy (resp. základné právo podľa čl. 11 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu), ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocenčné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. O prípadnom porušení uvedených práv by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocenčných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením. Z uvedeného vyplýva, že porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy (resp. základného práva podľa čl. 11 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu) možno v konaní pred ústavným súdom zásadne namietat' len v spojení s namietaním porušenia základných práv, resp. ústavnoprocenčných princíпов podľa čl. 46 až čl. 48 ústavy. Táto právomoc ústavného súdu však nie je zároveň spojená so vznikom jeho oprávnenia a povinnosti hodnotit' právne názory všeobecných súdov, ku ktorým dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov.

Ústavný súd v okolnostiach daného prípadu nezistil, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou. Ústavný súd v takomto prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov tohto súdu. Tvrdenia sťažovateľky preto podľa názoru ústavného súdu sledujú len dosiahnutie zmeny súdneho konania, ktoré skončilo pre ňu nepriaznivým výsledkom, čo však nemožno spájať s porušením základného práva na ochranu jej vlastníctva a práva vlastniť majetok, resp. ho nerušene užívať, ktoré nemôže samo osebe nastať rozhodnutím štátneho orgánu, ktorým tento orgán uplatní svoju právomoc.

Ústavný súd dospel k záveru, že namietané rozhodnutie krajského súdu, ako aj dôvody uvádzané sťažovateľkou v sťažnosti neobsahujú také skutočnosti, ktoré by svedčili o porušení ústavnoprocenčných princíпов podľa čl. 46 až čl. 48 ústavy, a teda ani základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy (resp. základného práva podľa čl. 11 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu).

Vzhľadom na tieto skutočnosti a závery ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky v tejto časti rovnako z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

4. V súvislosti s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľka namietala aj porušenie ustanovenia § 1 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, podľa ktorého „ústavné zákony, iné zákony a ďalšie právne predpisy, ich výklad a používanie musí byť v súlade s Listinou...“. Uvedená právna norma predstavuje všeobecné interpretačné pravidlo, ktoré je možné aplikovať len v súvislosti s namietaním porušenia konkrétneho základného práva uvedeného v listine, v danom prípade v spojení s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny. Keďže ústavný súd v posudzovanej veci nezistil porušenie základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny) ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu interpretačného pravidla zakotveného v tejto právnej norme. Aj v tejto časti ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Po odmietnutí sťažnosti sťažovateľky ako celku nebol už právny dôvod zaoberať sa jej ostatnými návrhmi, t. j. návrhom na zrušenie označených rozhodnutí menovaných všeobecných súdov a priznanie náhrady trov konania.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. augusta 2010